

«...Svoj braći
i onima koji
propovijedaju
i onima koji mole
i onima koji rade,
kako klericima
tako laicima»

Sveti Franjo, Rnb XVII, 5 (FF 47)

**Draga braćo i sestre,
Gospodin vam dao mir!**

Riječi svetog Franje, koje smo odabrali kao naslov ovog pisma, daju nam preciznu sintezu identiteta reda kakvog je Franjo upravo želio: zajednica koju čine ljudi koji se bave različitim aktivnostima, ali ujedno duboko njeguju pripadnost velikoj obitelji Isusove Crkve. Unatoč njihovoj različitosti i različitostima njihovih službi, ujedinjuje ih zajednički poziv da budu braća, odnosno izbor da uvijek žive odnos s drugima kao Božji poziv koji “govori ili čini ili ponekad izvršuje u njima i po njima dobre riječi i djela” (Rnb XVII, 6), odbacujući tako logiku prisvajanja ili robovanja drugoga vlastitim potrebama ili željama.

Ove godine, u povodu svetkovine svetog Franje, htjeli bismo zajedno s vama komentirati pismo pape Franje, od 18. svibnja 2022., u kojem se braća laici primaju u službu upravljanja¹. Dijelimo radost zbog ove odluke koja je dozrela u Crkvi zahvaljujući i dugim godinama proučavanja i molbama naše obitelji i drugih instituta. Ova je poruka upućena manjoj braći, sestrama kontemplativnog života i cijeloj obitelji kao podsjetnik na zajedničku karizmu.

Evandjelje je življeno u bratstvu

Franjin poziv i poslanje doveli su ga do toga da poziv na življeno bratstvo odjekne u društvu i u Crkvi njegova vremena kao najistinitiji plod Isusove Pashe. U njemu se sve rađa iz otkrića da Očeva milosrdna ljubav nikoga ne zaboravlja, jer On nas sve prima kao svoju ljubljenu djecu: zdrave i gubavce, lopove i razbojнике, pape i sultane, vitezove i prosjake...

Isusov život i riječi pokazale su Franji cilj kojem je trebao težiti a bratstvo je bilo put koji mu je omogućio da nasljeđuje Isusa. Uistinu, život i pravilo manje braće jest živjeti i vjerno čuvati “sveto evandjelje Gospodina našega Isusa Krista, u poslušnosti, bez ičega svoga i u čistoći”. Osamstota obljetnica odobrenja Pravila, koju ćemo proslaviti 2023., želi nam pomoći da se vratimo k srcu našeg identiteta, s radošću utjelovljenja koje ćemo, isto tako, slaviti 2023. u osamstotoj obljetnici Božića u Grecciu.

I za nas je bratstvo prostor u kojem možemo iskusiti novi život po evanđelju i onu harmoniju koja može proizaći samo iz različitih nota i iz mnoštva glazbenih instrumenata. Na taj način mi postajemo proroci u čovječanstvu vjernom izvornom Stvoriteljevom planu.

Smanjenje broja braće laika

Sklad u različitosti jest stvarnost koju treba primiti kao dar, kao plod Isusova života i Uskrsa, čuvati ga i brižno gajiti. U povijesnom trenutku koji proživljavamo, briga o daru bratstva također znači dijeliti našu zabrinutost zbog smanjenja broja braće laika u redu, koji je u postotku veći od smanjenja broja braće svećenika².

1 Usp. <https://press.vatican.va/content/salastampa/it/bollettino/pubblico/2022/05/18/0371/00782.html>.

2 Usp. La nostra vocazione tra abbandoni e fedeltà, Roma 2019, n. 3 .1-2, p. 11-14.

Ako nas opće smanjenje broja fratara u redu tjera da o tome mudro promislimo, kao što je i zatražio generalni kapitul 2021., smanjenje broja braće laika znak je koji bi nas trebao zabrinuti. Čini se da se naše bratstvo bori da očuva tu raznolikost službi koja ga karakterizira od samih njegovih početaka. Franjo je svoje bratstvo shvaćao kao različito, gotovo alternativno samostanskom ili kanonskom životu; danas se borimo ne bi li shvatili izvornost ovog oblika života. Riskiramo li možda pretvoriti se u zajednice zaređenih službenika koji se pozivaju na Pravilo, shvaćeno prije svega kao sredstvo potrebno radi dostojanstvenog organiziranja zajedničkog suživota, a ne kao nepresušni izvor i poticaj neprestanom planiranju novih oblika bratskog života po evanđelju? Naravno, situacija je različita u različitim područjima u kojima je red prisutan. No, uvjereni smo da je to pitanje koje zadire u srž našega poziva i koje, stoga, poziva svu braću na preispitivanje.

Konkretno, ovo je poziv našoj formaciji. Zapravo, povezuje nas to što smo svi braća, a ne, prije svega, svećenici. Dobro nam je uvijek iznova otkriti i posvjestiti, od trajne do početne formacije, da je naš prvi poziv: biti manji brat. Onda ćemo također moći ponovno cijeniti veliki dar braće laika te to i pokazati s puno više uvjerenja kad budemo predstavljali naše zvanje.

Neka razmišljanja

Sada, kada pada broja zvanja, pozitivan signal stigao je od pape Franje, koji svojim, prije spomenutim, pismom priznaje da je sudjelovanje sve braće u životu, poslanju i upravljanju bratstvom određeno dijeljenjem iste karizme. Nije to samo pitanje “prava” i moći, već karizme i identiteta. Polazeći od dara ovog papinskog pisma, čini nam se prikladnim pozabaviti se nekim razmišljanjima.

1) **Posvećeni život u prvom kršćanskom tisućljeću bio je, u osnovi, laičke naravi.** Tijekom povijesti, već od prvih stoljeća kršćanstva, posvećeni se život rađao, zapravo, iz želje da se evanđelje živi na najradikalniji mogući način, što je dovelo do izbora koji usmjerava cjelokupni život muškaraca i žena, koji se osjećaju pozvanima, muškaraca i žena koji jesu i ostaju laici. Naravno, nije riječ o nostalgичnom gledanju u daleku prošlost. Zapravo, moramo uzeti u obzir i činjenicu da su kleričke redovničke zajednice rođene u latinskoj Crkvi i da je taj trend obilježio i najstarije redove. Priča je složena, ali nas ona ipak poziva da se zapitamo postoji li među nama stvarna želja da “živimo u skladu sa savršenstvom svetog evanđelja” kao braća, i je li ona još uvijek toliko živa da vodi naše osobne i bratske izbore u budućnosti i, stoga, odlučujuća u

odnosu na klerički identitet koji uvijek riskira apsorbirati poziv manje braće.

Uostalom, razmislimo o ovome: sveti Franjo nije bio svećenik i upravo u njemu nalazimo temeljni korijen našeg identiteta. Sveti Franjo, u odnosu na slojevite sustave društva i nekih institucija unutar Crkve i redovničkog života svog vremena, mislio je na “manju braću” kao na ljude pozvane da se ostvare u istoj obitelji kroz kodeks bratskog zajedništva ukorijenjenog i utemeljenog na ljubavi i malenosti. Taj je ideal podrazumijevao trajni izazov što većeg zbližavanja među braćom, jednakosti, teološke i pravne, u znaku kršćanske ljubavi, poštovanja, služenja i uzajamne poslušnosti³.

Zbog toga osjećamo vrlo bliskim onaj duh koji nadanjuje pismo pape Franje koji je i za nas duboko nadahnuće i poticaj da danas oživimo izvornost našeg poziva. U svjetlu svega ovoga ispovijedamo vlastitu bojazan da u svijetu nije malo kandidata koje privlači klerički stalež, a ne život manje braće. Ili da ih ne znaju dovoljno razlikovati. Štoviše, ni naša formacija ne nadahnjuje i ne podupire previše svijest o tome kao ni profil ili djelovanje većine naših bratstava koje su itekako obilježene svećeničkom službom. Time bi se mogla objasniti i činjenica da više od polovice braće klerika koji napuste naše bratstvo postaju dijecezanski svećenici⁴, izjavljujući da se osjećaju više svećenicima, nego manjom braćom. Hitno je potrebna promjena.

2) Laičko zvanje u našem bratstvu dragocjeno je, prije svega, jer je živo sjećanje na svećeničku dimenziju svojstvenu krsnom posvećenju, koja je u korijenu redovničkog posvećenja. Svaki je vjernik po svom krštenju pozvan sudjelovati u jednoj i savršenoj Kristovoj žrtvi i to ne samo u sakramentalnom slavlju, nego, prije svega, po daru svoga života radi dobra svoje braće i sestara: to je pravo bogoslužje po Duhu⁵, koju svaki krštenik, klerik ili laik, mora prikazati Bogu. Odnos s Bogom, na taj način, ne postaje zanimanje među ostalim zanimanjima koje ispunjava moj dan, već osnovno usmjerenje koje uvodi red i objedinjuje ostale aktivnosti koje sam pozvan izvršiti kao svećenik ili laik. ”Svatko neka živi prema primljenoj milosti, stavljajući je u službu drugih, kao dobri upravitelji mnogostruke Božje milosti... da se Bog proslavi u svemu po Isusu Kristu”⁶.

3 Usp. L'identità dell'Ordine francescano nel suo momento fondativo. Documento della Commissione Interfrancescana “per lo studio dell'Ordine francescano come “istituto misto””, maggio 1999. Enchiridion OFM II, nn. 3281-3282.

4 Usp. La nostra vocazione tra abbandoni e fedeltà, Curia generale OFM, Roma 2019, n. 3 .4, p. 14.

5 Usp. Rm 12, 1.

6 1Pt 4, 10.

3) Naposljetku, razmišljanje o prisutnosti braće laika u našem redu može postati i poziv na svijest o **odgovornosti koju, kao Franjini učenici, imamo prema cijeloj crkvenoj zajednici**. U ovom vrlo teškom povijesnom trenutku, obilježenom i u Crkvi turbulencijama, nemirima, otporima i zahtjevima, poziv koji ujedinjuje klerike i laike unutar našeg bratstva mogao bi također postati poticaj za sanjanje o Crkvi u kojoj se riječ Kristova istinski ostvaruje: “Ali među vama neka ne bude tako. Nego tko je najveći među vama, neka bude najmanji i tko vlada neka bude kao onaj koji služi”⁷. Ovo su riječi koje su nadahnule Franju da dade ime svom bratstvu: manja braća, tj. ljudi koji osjećaju želju za služanjem jer su iskusili da se njima samima Gospodin prvi stavio u službu. To je hitan poziv koji ovo vrijeme upućuje upravo nama koji nosimo ime manja braća. Zar ne bismo danas trebali biti svjedoci zajednice u kojoj nitko ne razmišlja na način: kao “kraljevi naroda ... i oni koji imaju vlast nad njima”⁸? Crkvi je hitno potrebno nesebično svjedočenje muškaraca i žena koji svojim životom pokazuju da je moguće živjeti kao braća i sestre, a ne kao konkurenti ili protivnici. Samo takvo svjedočanstvo može u korijenu sasjeci svaki oblik klerikalizma (bilo da dolazi od klerika ili laika), svaki društveni pritisak, želju za dominacijom ili nadmoći nad braćom, svaku kratkovidnu viziju koja različitost zvanja smatra prijetnjom dobro uređenom životu crkvene zajednice.

Kongresi braće laika

Kao generalni definatorij uvjereni smo da će kongresi braće laika na razini konferencija kao i onaj međunarodni kongres 2025., koju je zatražio Generalni kapitul 2021., biti dragocjena trenuci i prigode za razmišljanje o ovome, što ćemo i provjeriti, te će ponovno pokazati cjelovitost našeg poziva. Zato vas pozivamo da s uvjerenjem pripremite i živite ove susrete. Polazeći od toga možemo prigrliti priliku koju nam daruje papa Franjo, priliku da pozovemo drugu braću koja bi bila u upravi reda. Ovo nas poziva na preispitivanje i promjenu ukorijenjenog mentaliteta i na otvaranje budućnosti koju Duh već budi među nama.

Draga braćo i sestre, neka nam slavlje svetkovine našeg oca i brata svetog Franje pomogne da se vratimo srcu našeg poziva, da stvorimo jedinstvo

⁷ Lk 22, 26.

⁸ Usp. Lk 22, 25.

u našem životu oko žive jezgre Gospodnjeg poziva. Neka nam pomogne da se plamen karizme ne ugasi pod teretom razočaranja i umora; neka ponovno zapali plamen života i vjere, najvećih darova koje smo primili.

U tom duhu pozdravljamo svu braću koji su hodočasnici i pridošlice u svijetu, ujedno želeći da, uz blagoslov svetog Franje, s radošću žive evanđelje koračajući stopama Gospodina Isusa u ovom teškom i blagoslovljenom vremenu, zajedno s muškarcima i ženama dobre volje.

Bratski pozdrav

Rim, Generalna kurija, 17. rujna 2022.

Svetkovina Rana svetog Franje

Fr. Massimo Fusarelli ofm

Fr. Massimo Fusarelli, ofm
Ministro Generale

Ignacio Ceja J.

Fr. Ignacio Ceja Jiménez, OFM
Vicario Generale

DEFINITORI GENERALI

Zammit

Fr. Jimmy Zammit, OFM

fr. Cesare Vaiani

Fr. Cesare Vaiani, OFM

Fr. Joaquin Echeverry ofm

Fr. Joaquin Echeverry, OFM

César Kulkamp

Fr. César Kulkamp, OFM

A. Schmucki

Fr. Albert Schmucki, OFM

Fr. Quematcha

Fr. Victor Luis Quematcha, OFM

Fr. John Wong

Fr. John Wong, OFM

Grzegorz Cholewa

Fr. Konrad Grzegorz Cholewa, OFM

